

English Index

A

abstract overview of case meanings, 7

accusative

abstract overview, 7

approximation, 142

as default case with verbs, 114

až 'all the way up to', 128

bodily pain, 115

categorizations, 112

comparison, 142

cost, 142

creation, 114

direct object, 112

direct object, 113

direct object, 62

Distribution of prepositions between the meanings of the accusative case, 112T

domain of action, 112

domain of purpose, 112-13

idiomatic constructions, 115

lists, 112

measurements, 112

metaphorical extensions, 112

mezi 'between, among' + ACC, 130

mezi 'between' + ACC, 134

mimo 'in spite of' + ACC, 144

mimo 'past; outside of; besides; except' + ACC, 134

mít 'have' + short form passive participle, 115

mít někoho/něco rád 'like someone/something', 115

motion and destination, 117

"na-words" and "v-words", 152-58, 162

na '(on)to; for; at; toward', 118

na 'approximately' + ACC, 144

na 'for' + ACC, 122

nad 'above' + ACC, 130

nad 'above' + ACC, 133

network, 111

o 'against; for', 126

o + ACC for 'amount by', 143

ob 'every other; one away' + ACC, 134, 136

overview, 111

před 'before' + ACC, 130, 133

přes '(all) across' + ACC, 142

přes 'across; more than' + ACC, 134

přes 'in spite of' + ACC, 144

po 'up to; for', 128

po + ACC with duration, 141

pod 'below; under' + ACC, 130, 133

prepositions overview, 113T

pro 'for; due to; because of' + ACC, 129

proximate destinations, 130

rarity of ACC direct objects with *se* verbs, 39

s + ACC for approximate capacity/capability, 145

scales, 112

seeing as visual journey, 119

slyšet 'hear', 116

spatial destinations, 112

time, understood as space, 112

v 'to; in; into; for; on; at' with change of state, 124

v 'to; in; into; for; on; at', 124

vidět 'see', 116

without a verb, 116

za 'behind' + ACC, 130-1

za 'on behalf of, for' + ACC, 132

za 'per' + ACC, 140-1

adjectives

Adjectives Expressing Matched Forces, 97T

short forms, 18

adverbs

Adverbs and complex prepositions, 166T

Adverbs built from prepositions associated with INSTRUMENTAL: A LANDMARK, 219T

age, 91ff.

amounts with GEN, 48

approach, 39

approximation with ACC, 142

as, expressed by INST, 202

aspect, 126

B

becoming, 199

being, 199

benefit, expressions of, 78

bodily pain, 115

body part possession, 89ff.

C

case abbreviations used, 5

case diagrams, explanation, 5-6

case endings, 7, (add beginning page tables), (add appendix pages)

case identification systems, 5

case meaning as obstacle, 3, 8

Categorization of Common "na-words", 153-55T

categorizations, 112

causative with *nechat/nechávat si* + INF 'have something done/made', 69

chains of genitives, 46

Colloquial Czech (CCz), 7-8
 color, expressed with GEN, 42ff., 44
 comparison
 with ACC, 142
 with INST, 202
 Complex Prepositions Associated with INSTRUMENTAL: AN ADJUNCT, 206T
 cost with ACC, 142

D

dates, 53
 dative
 abstract overview, 7
 Adjectives Relating to Giving the Self, 75T
 age, 3
 age, 91ff.
 benefit, 78
 benefit, 93ff.
 body part possession, 89ff.
 comfort, 3
 Common Expressions with *si* Used to Mark Possession, 90T
 communication with gestures and signals, 72
 dative case, 3
 “domination”, 96
 emotions, 91ff.
 environment (e.g., heat, cold, etc.), 91ff.
 “ethical dative”, 95
 expressing self benefit with *si*, 82
 expression of harm, 86
 extensions of ‘giving’ to abstract, metaphorical usage, 66
 extensions of ‘giving’, 64
 giving or making a gift, 69
 giving the self, 73
 idioms with *dát/dávat* ‘give’, 63
 impersonal expressions, 3
 indirect object, 62ff.
 indirect objects with ‘take’, 75
 indirect objects without direct objects, 69-70
 k ‘to, toward, for’ + DAT, 101ff.
 k ‘to’ + DAT, 117-18
 kvůli ‘because of, for the sake of’ + DAT, 101, 106
 “matching forces”, 96
 mostly with human beings, 61-3
 need, 91ff.
 network, 61
 obtaining items for ‘self’ with *si*, 66
 overview of meanings, 62
 reciprocal giving with *si*, 67
 si, 93
 “submission”, 96, 99

Synonyms and Near Synonyms of *dát/dávat* ‘give’, 64-5T
 Synonyms and Near-synonyms of ‘take’, 76T
 taking the self, 77
 Verbs Expressing Benefit, 79T
 Verbs Expressing Harm, 87T
 verbs for giving money, 72
 Verbs of Awareness and Capability That Use *si*, 86T
 Verbs of Communication by Means of Messages and Signals, 72T
 Verbs of Communication by Means of Talking, 71T
 Verbs of Enjoyment with *po- si* and *za- si*, 83T
 Verbs of Physical Punishment in *na-*, 88T
 Verbs of Relief and Urgency with *si*, 85T
 Verbs that Mean ‘give money or goods’, 73T
 Verbs with meanings ‘want’, ‘keep’, ‘need’, ‘demand’ with *si*, 68T
 verbs with *se*, 94
 Verbs with *si* meaning ‘obtain’ or ‘desire’ for oneself, 67T
 with ‘liking’, 81
 with *hvzt/brát* ‘take’ + DAT for losing possession, 68
 Words Meaning ‘give self to’, 74T
 Words Meaning ‘take self from’, 78T
 destinations, 101, 117
 dictionary citations, 11
 direct object, 62, 112-13
 rarity of ACC with *se* verbs, 39
 disgust with GEN, 34
 “dummy *it*” in English and Czech, 16

E

emotions, 91ff.
 environment (e.g., heat, cold, etc.), 91ff.
 “ethical dative”, 95
 Expressions of Being and Becoming Associated with INSTRUMENTAL: A LABEL, 201T
 Expressions of Engagement Associated with INSTRUMENTAL: AN ADJUNCT, 204-5T
 Expressions of moving an item associated with INSTRUMENTAL: A MEANS, 188T

F

fear with GEN, 34
for in English, meanings of, 4
from A to Z, 32
from soup to nuts, 32

G

game, understanding Czech case as a, 4

games as concept, 4

generic 'they', 15

genitive

abstract overview, 7

as most complex case in Czech, 24

(a_) *po* + ACC, with *od* 'away' from' + GEN

"bare case" usage, 42

b_hem + GEN 'during', 54

bez 'without' + GEN, 57

chains, 23

chains, 46

color, expressed with GEN, 42ff., 44

dát 'give' as 'put in (a place)' with *do* 'to', 36

dates, 53

definition, 24

dle 'according to' + GEN, 54

do 'to' + GEN, 35, 117-18

as extreme limit, 38

in domain of time, 37

in idioms, 38

in metaphorical extensions, 39

relationship with *v* 'in' + LOC, 35, 37

relationship with *z* 'from' + GEN, 36

with translation, 37

do 'until' + GEN, with *od* 'away' from' + GEN, 32

expressing *some*, 50

frequent use with *se* verbs, 39

kolem 'around' + GEN, 54

lack, 57

meaning 'a lot', 52, 53

meaning 'get one's fill/too much of', 52

meaning 'some', 52

meaning 'some', 52

meaning 'too much' with *p_e-se*, 52

mluvit 'talk' with *do* 'to', 37

most used case in Czech, 23

negation, 57

network 23

od 'away' from' + GEN, 31ff., 118

patn/blb_od _aludku 'sick to one's stomach', 33

kreslit/_rtat od ruky 'draw/sketch free-hand', 33

od ruky 'something goes well', 33

va_it od oka 'cook by instinct', 33

with belonging, 32

with distance, 32

with *do* 'until' + GEN, 32

with human sources, 31

with *li_it se* 'differ', 32

with *na rozdíl od* 'as opposed to', 32

with source of feelings, 33

of, expressed with GEN, 42ff., 44, 45

okolo 'around' + GEN, 56

opposite notions in basic meaning, 24

overview, 23-4

part and whole, 24, 42ff.

partitive, 48, 50, 52

podle 'according to' + GEN, 54

possession, expressed with GEN, 42ff.

prepositional phrases with GEN, 46

p_es + ACC, with *od* 'away' from' + GEN

quantification, 57

quantifiers with GEN, 42ff.

reference points, 53

Engl 's expressed with GEN, 43

s 'from', 24-9

s 'off of, down from' + GEN, 29

s 'off of, down from' + GEN, relationship with

z 'from' + GEN, 29

small amounts, 52

time as source of knowledge or experience, 26

u 'at someone's place' + GEN, 56

u 'near, by, at' + GEN, 56-7, 118

use as a feature of LCz, 41

used with over 60 prepositions

vedle 'in addition to, aside from', 56

with amounts, 48

with disgust, 34

with fear, 34

with prepositions meaning 'near, alongside,

around, next to', etc., 54

withdrawal, 34

z 'from' + GEN, 24-9, 117-18

relationship with *do* 'to' + GEN, 36

relationship with *s* 'off of, down from' + GEN, 29

metaphorical uses, 25-27

raw materials, 25

with *b_t* 'be', 28

with *stát se* 'become', 28

za + GEN 'during the time of', 54

zpod 'from beneath' + GEN, 29, 30

zpod 'from beneath' + GEN, in metaphorical contexts, 30

zpoza 'from behind' + GEN, 29, 30

greetings, 116-7

H

- harm, expression of, 86
- horse of another color*, 44
- human beings
 - as destinations, *k* + DAT ‘to’, 31
 - as locations, *u* + GEN ‘by, at’, 31
 - as sources, *od* ‘(away) from’ + GEN, 31

I

- idiomatic expressions
 - with *při* + LOC, 169T
 - with GEN: a whole, 45
 - with *dát/dávat* ‘give’, 63
- indirect object, 3, 62ff.
- instrumental
 - abstract overview, 7
 - becoming, 199
 - being, 199
 - blurring ADJUNCT and MEANS, 206
 - comparison, 202
 - conventionalized as genitive triggers, 46
 - expressing ‘like’ or ‘as’, 202
 - idioms, 207-8
 - instrument vs. accompaniment, 204
 - mezi* ‘between, among’ + INST, 218
 - mezi* ‘between’ + INST, 181
 - nad* ‘above, over’, 214-5
 - nad* ‘over’ + INST, 181
 - network, 181
 - overview, 181
 - passive agent, 196
 - paths through space, 181-4
 - paths through time, 184-5
 - před* ‘in front of, before, ago’ + INST, 181, 209-11
 - physical instrument, 186-8, 206
 - pod* ‘under, below’ + INST, 181, 215-7
 - raw force, 198
 - s* ‘with’ + INST, 181, 194-5, 201
 - seeming, 199
 - za* ‘beyond, behind’ + INST, 181, 212-14

L

- liking
 - expressed by INST, 202
 - general expression of, 81
- lists, 112
- Literary Czech (LCz), 7-8
 - use of as *jen_* ‘who’ a feature, 41
 - use of as *jen_* ‘who’ a feature, 41
 - use of genitive as a feature, 41

- locative, 151ff.
 - “*na*-words” and “*v*-words”, 152-58, 162
 - abstract overview, 7
 - adverbial expressions with *v* + LOC, 166
 - limited to five prepositions, 151
 - na* ‘on; at’, 151
 - na* ‘on; at’, 151ff.
 - o* ‘about; leaning on; during; with’ + LOC, 170
 - o* ‘about; leaning on; during; with’, 151
 - p_i* ‘by, near; during; with’, 167
 - při* ‘by, near; during; with’, 151
 - po* ‘after; along, around; for; each’ + LOC, 173
 - po* ‘after; along, around; for; each’, 151
 - v* ‘in’ + LOC, 151, 162ff.
 - relationship with *do* ‘to’ + GEN, 35, 37
 - with cities and countries, 156

M

- measurements, 112
- metaphor, 7
 - metaphorical extensions of meaning, 7, 112
- motion and destination, 101, 117
 - na* ‘for’ + ACC, 122
 - preposition choice, 118
 - seeing as visual journey, 119

N

- “*na* words”, 118
- “*na*-words” and “*v*-words”, 152-58, 162
- need, 91ff.
- networks
 - genitive, 23
- nominative
 - abstract overview, 7
 - as subject, 16
 - dictionary citations, 11
 - emphatic vs. omitted subject pronouns, 14-15
 - generic ‘they’, 15
 - naming and citations, 11
 - network, 11
 - overview, 11
 - personal pronouns in CCz, 15
 - personal pronouns used with nominative subjects, 14
 - position in sentence, 12
 - replacing vocative, 147-8
 - slyšet* ‘hear’, 116
 - subject of sentence, 12
 - summary, 21
 - titles and signs, 12
 - titles, 11
 - to* as “dummy *it*”, 16

vidět 'see', 116
 vocative uses, 12
 with *být* 'be', 13
 numerals with GEN, 48

O

of, expressed with GEN, 42ff., 44, 45
on in English, 7
our', 191
 Overlap Between INSTRUMENTAL: A MEANS and INSTRUMENTAL: AN ADJUNCT, 206T

P

part and whole, expressed with GEN, 42ff.
 partitive genitive, 48, 50, 52
 passive agent, 196
 possession
 body parts, 89ff.
 expressed with GEN, 42ff.
 predicate nominative, 18
 preliminaries
 mission of this book, 3
 presentation of information in this book, 4
 prepositional case, see locative
 prepositions
 prepositional phrases with GEN, 46
 Prepositions and Prepositional Phrases Expressing Matched Forces, 98T
 Prepositions Used for Movement and Rest, 118T
 Prepositions Used for Movement and Rest, 127T
 Prepositions with GENITIVE: A REFERENCE, 55T
 pronouns
 emphatic uses of personal pronouns, 14-15
 omission of personal pronouns, 14-15
 personal pronouns in CCz, 15
 personal pronouns used with nominative subjects, 14

Q

quantifiers with GEN, 42ff.

R

raw force, 198

S

's expressed with GEN, 43
sandwich as concept, 3
 scales, 112
 seeming, 199
 short adjectives, 18

smell, 187
some with GEN, 50
 sources of examples, 8
 spatial destinations, 112
 standard versions of Czech, 7
 subjectless sentences, 16

T

tables

A Categorization of Common "na-words", 153-55T
 Adjectives Expressing Matched Forces, 97T
 Adjectives Relating to Giving the Self, 75T
 Adverbs and complex prepositions, 166T
 Adverbs built from prepositions associated with INSTRUMENTAL: A LANDMARK, 219T
 Common Expressions with *si* Used to Mark Possession, 90T
 Complex Prepositions Associated with INSTRUMENTAL: AN ADJUNCT, 206T
 Distribution of prepositions between the meanings of the accusative case, 112T
 Expressions of Being and Becoming Associated with INSTRUMENTAL: A LABEL, 201T
 Expressions of Engagement Associated with INSTRUMENTAL: AN ADJUNCT, 204-5T
 Expressions of moving an item associated with INSTRUMENTAL: A MEANS, 188T
 Greetings Using ACCUSATIVE: A DESTINATION
 Idiomatic expressions using *při* + LOC, 169T
 Instrumental Forms that Serve as Adverbs, 191T
 Instrumental Forms that Serve as Prepositions, 192T
 Overlap Between INSTRUMENTAL: A MEANS and INSTRUMENTAL: AN ADJUNCT, 206T
 Prepositions and Prepositional Phrases Expressing Matched Forces, 98T
 Prepositions Used for Movement and Rest, 118T
 Prepositions Used for Movement and Rest, 127T
 Prepositions with GENITIVE: A REFERENCE, 55T
 Synonyms and Near Synonyms of *dát/dávat* 'give', 64-5T
 Synonyms and Near-synonyms of 'take', 76T
 The Domains of Prepositions Used with ACCUSATIVE: A DESTINATION, 113T
 Trigger words and phrases with GENITIVE: A WHOLE, 47T
 Trigger words and phrases with GENITIVE: A WHOLE, 47T
 Verbs associated with *z* + GENITIVE: A SOURCE,

29T
 Verbs Expressing Benefit, 79T
 Verbs Expressing Domination, 107T
 Verbs Expressing Harm, 87T
 Verbs expressing withdrawal, 34T
 Verbs meaning 'increase' or 'decrease', 50T
 Verbs of Awareness and Capability That Use *si*, 86T
 Verbs of Communication by Means of Messages and Signals, 72T
 Verbs of Communication by Means of Talking, 71T
 Verbs of consumption in *na- se*, 50T
 Verbs of consumption in *p_e- se*, 50T
 Verbs of Enjoyment with *po- si* and *za- si*, 83T
 Verbs of Physical Punishment in *na-*, 88T
 Verbs of Relief and Urgency with *si*, 85T
 Verbs that Can Govern the Genitive or the Accusative, 41T
 Verbs that Mean 'give money or goods', 73T
 Verbs with meanings 'want', 'keep', 'need', 'demand' with *si*, 68T
 Verbs with *si* meaning 'obtain' or 'desire' for oneself, 67T
 Words Associated with Metaphorical Uses of *o* + ACCUSATIVE: A DESTINATION, 128T
 Words Associated with Metaphorical Uses of *o* + ACCUSATIVE: A DESTINATION, 128T
 Words Associated with *na* + ACCUSATIVE: A DESTINATION, 120T
 Words Associated with *na* + ACCUSATIVE: A DESTINATION, 120T
 Words Associated with *o* + LOCATIVE: A PLACE 'about', 172T
 Words Associated with *o* + LOCATIVE: A PLACE 'about', 172T
 Words associated with *po* + LOCATIVE: A PLACE meaning 'reach, desire', 174T
 Words associated with *po* + LOCATIVE: A PLACE meaning 'reach, desire', 174T
 Words Expressing Inclination/Submission, 100T
 Words Expressing Inclination/Submission, 100T
 Words Expressing Matched Forces, 97T
 Words Expressing Matched Forces, 97T
 Words implying amounts, 50T
 Words implying amounts, 50T
 Words Indicating Control and Manipulation, 194T
 Words Indicating Control and Manipulation, 194T
 Words Indicating Enjoyment and Suffering, 195T

Words Indicating Enjoyment and Suffering, 195T
 Words Meaning 'Apply a Label' Associated with INSTRUMENTAL: A LABEL, 203T
 Words Meaning 'Apply a Label' Associated with INSTRUMENTAL: A LABEL, 203T
 Words Meaning 'give self to', 74T
 Words Meaning 'take self from', 78T
 Words that can trigger *na* + LOCATIVE: A PLACE, 159T
 Words that can trigger *na* + LOCATIVE: A PLACE, 159T
 Words that can trigger *v* + LOCATIVE: A PLACE, 164T
 Words that can trigger *v* + LOCATIVE: A PLACE, 164T
 Words That Can Use Both *na* and *v*, But Show Discernible Difference in Meaning, 158T
 Words That Can Use Both *na* and *v*, But Show Discernible Difference in Meaning, 158T
 Words that can use both *na* and *v* without Significant Difference in Meaning, 157T
 Words that can use both *na* and *v* without Significant Difference in Meaning, 157T
 Words that govern GENITIVE: A GOAL, 40T

time

as source of knowledge or experience, 26
od '(away) from' + GEN with *do* 'until' + GEN, 32
 time understood as space, 7
 understood as space, 26, 112

V

verbs

Verbs associated with *z* + GENITIVE: A SOURCE, 29T
 Verbs Expressing Benefit, 79T
 Verbs Expressing Domination, 107T
 Verbs Expressing Harm, 87T
 Verbs expressing withdrawal, 34T
 Verbs meaning 'increase' or 'decrease', 50T
 Verbs of Awareness and Capability That Use *si*, 86T
 Verbs of Communication by Means of Messages and Signals, 72T
 Verbs of Communication by Means of Talking, 71T
 Verbs of consumption in *na- se*, 50T
 Verbs of consumption in *p_e- se*, 50T
 Verbs of Enjoyment with *po- si* and *za- si*, 83T
 Verbs of Physical Punishment in *na-*, 88T
 Verbs of Relief and Urgency with *si*, 85T
 Verbs that Can Govern the Genitive or the Accusative, 41T

Verbs that Mean 'give money or goods', 73T

Verbs with meanings 'want', 'keep', 'need',
'demand' with *si*, 68T

Verbs with *si* meaning 'obtain' or 'desire' for
oneself, 67T

vocative

vocative and nominative, relationships between
147ff.

abstract overview, 7

nominative substituting for vocative, 12

replaced by nominative, 147-8

W

wish/command/advice', 139

withdrawal with GEN, 34T

word order in Czech, 12-13, 114

Czech Index

A

adresovat 'address', 64-5T
analogický 'analogical', 97T
aplaudovat 'applaud', 72T
approach, 39
asistovat 'assist', 79T
až 'all the way up to', 128
 (až) *po* + ACC, with *od* '(away) from' + GEN, 32

B

během + GEN 'during', 54
být 'be', 17-18
 with INST, 199-201
 with NOM, 13
Bylo mu nevoľno/blbě 'He felt sick to his stomach', 92
bylo mu špatně po salámu 'he felt sick after (eating) the salami', 178
být cítit 'have a smell', 187
být jedno 'be all the same', 92
být k mání/sehnání 'be available', 105
být k nevydržení 'be unbearable', 105
být k smíchu 'be funny', 105
být na čas 'be the time (for something)', 161
být na dosah (ruky)/na dostřel 'be in reach (arm's length away)/in shooting range', 121
být na něčím místě 'be in someone's shoes', 161
být na odchodu 'be on the way out', 161
být na tom dobře/špatně 'be doing well/badly', 161
být/žít na volné noze 'be free/freelancing', 161
být na živu/naživu 'be alive', 161
být někomu do žertu 'feel like joking', 38
být někomu do pláče 'feel like crying', 38
být po někom 'take after/be like someone', 178
být při chuti 'have a good appetite', 169T
být při ruce 'be handy, be nearby', 169T
být při síle 'have one's strength', 169T
být při smyslech 'be in one's right mind, be sane', 169T
být při starém 'be the same as before', 169T
být při tom, když 'be there, when', 169T
být při všem 'be present at everything', 169T
být s to něco udělat 'be up to doing something', 145
být si jist(ý) (also GEN) 'be sure of', 194T

být tomu zvykem 'be customary', 94
být v + LOC (with clothing) 'be wearing', 167
být v dobré náladě 'be in a good mood', 167
být v plné síle 'be in one's prime', 167
být v teple 'be in a warm place', 167
Je jí zima/horko 'She feels cold/hot', 92
Je mi dvacet let 'I am twenty years old'
Je mi smutno/Není mi k smíchu 'I feel sad/I don't feel like laughing', 92
je mi zima na nohy 'my legs are cold', 138
je mimo nebezpečí 'is out of danger', 134
Je na svůj věk čilý 'He's agile for his age', 122
je nad slunce jasnější 'it's brighter than the sun', 133
je po něm 'he's done for (dead)', 177
Je slyšet hudba 'Music can be heard', 116
Je slyšet hudbu 'Music can be heard', 116
je to nad můj rozum 'that's beyond my understanding', 133
Je vidět hora 'The mountain is visible', 116
Je vidět horu 'The mountain is visible', 116
ne-být + DAT + *konec* 'be an end to', 91
Není divu 'That's no surprise', 57
není nad upřímnost 'nothing's better than honesty', 133
Není těm problémům konec 'There's no end to those problems'
bát se 'fear, be afraid of', 34T
 bát se o 'be worried about', 128T
bavit se s 'talk with', 204-5T
bez 'without' + GEN, 57
bít se v prsa 'beat one's chest', 124
blízko 'near', 55T
bojovat; boj 'fight'
 bojovat; boj o 'fight for', 128T
 bojovat; boj proti 'battle against', 98
 bojovat; boj s 'fight with', 204-5T
bouchat dveřmi 'slam a door', 188T
 bouchnout/bouchat (se) o 'bang (oneself) against', 127T
brknout/brkat o (CCz) 'stumble over', 127T
brknout (CCz) 'phone', 72T
během 'during' + GEN, 192T
běžet na plné obrátky 'run at full speed', 137
byť o dvou pokojích 'a two-room apartment', 171

C

celkem 'on the whole, altogether', 191T
cenit 'estimate, assess', 85
 cenit si 'appreciate', 41T, 85
cítit se (also *jako*) 'feel like', 201T
co 'what' + GEN, 45
 Co je nového? 'What's new?', 45

Co je s tebou/vámi/ní...? 'What's with you/her...?', 207

Co je vám/ti do toho? 'What's it to you?', 38

Co na tom? 'What about it?/That doesn't matter', 161

cosi 'something' + GEN, 45

cpát (CCz) 'shove at, force upon', 64-5T

Č

časem 'with time, after a time', 185

čelit (LCz) 'face, confront', 97T

Čest práci! 'Honor to work!'

Čím 'how', 189-90

čím... tím... 'the (more)... the (more)...', 193

čirou náhodou 'by sheer coincidence', 191

číst o 'read about', 172T

číst mezi řádky 'read between the lines', 219

člověk na smrt nemocný 'a sick person on the verge of death', 121

čmajznout (CCz) 'swipe', 76T

čtvrt na pět 'a quarter past four', 120

D

daleko 'far from', 55T

darovat; dárek 'give as a gift; gift', 64-5T

darem 'as a gift, for free', 191T

dařit se 'do well, thrive; succeed'

po-/vy-/z-dařit se 'do well, thrive; succeed', 79T

po-dařit se 'do well, be lucky, succeed', 79T

dát/dávat 'give' + DAT, 61, 62, 63, 76

dát 'give' as 'put in (a place)' with *do* 'to', 36

dát něco do pořádku/kupy 'put something in order, fix something up', 38

dát někomu najevo, že... 'make it clear to someone that...', 63

dát/dávat někomu/něčemu přednost před někým/něčím 'prefer someone/something over someone/something', 211

dát/dávat pozor na 'pay attention to', 120T

dát/dávat si s něčím práci 'take pains with something', 207

dát/přijmout za vzor 'give/take as a model', 132

dávat něčemu váhu 'give credence to something', 63

dát se do 'set about doing something' + GEN, 39

dát si 'have, order (food)', 63

dát si pozor 'watch out, be careful', 63

Dej mi pokoj! 'Leave me alone', 63

Dejme tomu, že... 'Let's assume that...', 63

dbát (čeho or na co) 'pay attention to, have concern for', 40T, 120T

dbát o 'take care of', 128T

dedikovat 'dedicate', 64-5T

dělat 'do'

dělat 'work', 115

dělat něco po starém způsobu 'do something the old way', 175

dělat se 'act like', 201T

děsit se 'be terrified of', 34T

díky 'thanks to' + DAT, 70

dílem... dílem... 'partly... partly...', 193

disponovat 'have at one's disposal', 194T

dívat se na + ACC 'look at, watch', 119

dívat se na něco skrz brýle/lupu 'look at something through one's glasses/a magnifying glass', 142

dívat se na někoho skrz prsty 'look down on', 142

divit se 'be surprised at', 3

dle 'according to' + GEN, 54, 55T

dnem i nocí 'day and night', 185

do 'to' + GEN, 35, 101, 117-18

as extreme limit, 38

in domain of time, 37

in idioms, 38

in metaphorical extensions, 39

relationship with *v* 'in' + LOC, 35, 37

relationship with *z* 'from' + GEN, 36

with translation, 37

do 'until' + GEN, with *od* '(away) from' + GEN, 32

do toho se neplet(te) 'don't get involved/mind your own business', 38

Prosím tě, do toho nemluv! 'Please stay out of this!', 37

dobýt/dobývat 'gain, get', 41T

dobýt/dobývat si 'obtain', 67T

dobrořečit 'bless, eulogize', 71T

dobrý 'good'

Dobrý den! 'Good day!', 117

Dobrý večer! 'Good evening!', 117

Dobré ráno/jitro! 'Good morning!', 117

Dobrou chut! 'Bon appetit!', 117

Dobrou noc! 'Good night!', 117

dočkat se 'wait for', 40T

dodat/dodávat 'add', 50T

dodat/dodávat; dodávka 'add, deliver; delivery', 64-5T

dohodnout/dohadovat se s; dohoda s 'make an agreement with', 204-5T

dojat(ý) 'touched (emotionally) by', 195T

dojít/docházet k 'be; happen' + DAT, 105

dolíčky po neštovicích 'pockmarks', 178

dominovat 'dominate', 107T

domluvit se s; domluva s 'make an agreement with', 204-5T

domoci/domáhat se 'demand, exact', 40T
dopřát/dopřávat 'grant, give', 64-5T
dopisovat si 'correspond (write letters to each other)', 72
doporučit/doporučovat 'recommend', 64-5T
dopustit/dopouštět se 'commit (a bad act)', 40T
dorazit/dorážet na 'attack', 120T
doručit/doručovat 'deliver', 64-5T
dořadovat se 'beg for, demand', 40T
dosáhnout/dosahovat 'reach, gain', 41T
dost 'enough' + GEN, 48
dostačit/dostačovat 'be sufficient', 74T
dostat/dostávat 'get, receive'
 dostat/dostávat se k 'get to', 102
 dostat přes ruku 'get slapped on the hand', 142
dostát/dostávat 'be true to, honor', 100T
dostupný 'accessible', 75T
dotknout/dotýkat se 'touch', 40T
doufat v 'hope for', 125
dovolat/dovolávat se 'invoke, call', 40T
dovolit/dovolovat 'allow, permit', 79T, 82
 dovolit/dovolovat si 'allow oneself, dare', 67T
 dovolit/dovolovat si 'be able to afford', 85T
dozvědět se 'find out' + ACC!, 39
 dozvědět se o 'find out about', 172T
držet se 'hold on to', 40T
dřepnout si 'squat', 84
dům na spadnutí 'a house on the verge of collapse', 121
dům po rodičích 'a house (inherited) from one's parents', 178
důvěřovat 'trust', 100T
důvodem 'reason', 200
dvořit se 'woo, court', 100T
dychtit po 'crave', 174T

E

exkomunikovat z 'excommunicate from', 29T

F

formou 'in the form of' + GEN, 46, 47T, 192T

G

gratulovat 'applaud', 3

H

hádat se o; hádka o 'fight over', 128T
hezký na pohled 'pretty to look at', 138
hlásit se o 'claim', 128T
hledat štěstí/smysl v 'search for happiness/meaning in', 164T

hledět si 'attend to', 40T
 hledět si 'keep in good order for oneself', 68T
hněvat se na 'be furious with', 120T
hnusit se 'be disgusting', 87T
hnusit si 'be sickened at', 89
hodit/házet 'throw', 64-5T
 házet oštěpem 'throw a javelin', 188T
 házet si 'throw for fun', 83
 házet si s míčem 'play (by throwing) with a ball', 208
 hodit kamenem 'throw a stone', 188T
 hodit se 'suit', 79T
hodný 'worthy of', 40T
hojnost 'abundance' + GEN, 48
holdovat (CCz) 'give in to, indulge', 100T
holedbat se (LCz) 'flaunt', 195T
hon na lišku 'fox hunt', 122
honosit se 'glory in, boast of', 195T
hospodařit (also *s*) 'manage', 194T, 206T
hotov/hotový 'ready', 19
hovět 'give in to, indulge', 100T
hovořit; hovor o 'talk; conversation about', 172T
hrad z písku 'sand castle', 25
hraničit s 'border on', 204-5T
hrát 'play' + ACC, 139
 hra o pěti jednáních 'a five-act play', 171
 hrát na + ACC 'play (an instrument)', 139
 hrát si 'play for fun', 83
 hrát si na + ACC 'play, play pretend', 139
hýbat rukama 'move one's hands', 188T

CH

chleba 'bread', as NOM/ACC/GEN, 52
chlubit se (also *s*) 'boast of', 195T, 206T
chňapat po (CCz) 'grab at', 174T
chodit o holi/berlích 'walk with a cane/on crutches', 170
chopit/chápat se 'take hold of, seize', 40T
chránit se 'refrain from, avoid', 34T
 chránit/schovat se před zimou 'protect oneself from/get out of the cold', 211
chtít 'want'
 chtít po 'want, expect from', 174T
 chtít si 'want for oneself', 68T
chutnat 'taste good' + DAT, 81, 187
 chutnat po česneku 'taste like garlic', 175
chvástat se 'brag of', 195T
chybět 'be missing, lacking', 3, 78T
chytit se za 'catch hold of, grasp', 131
chytit/chytat se 'get caught on, cling to', 40T

J

- Jablonec nad Jizerou* 'Jablonec above the Jizera', 215
jako 'like' with comparisons, 21
jasný 'clear', 75T
jeden 'one'
 jeden přes druhého 'each one [more] than the other', 135
 jeden z 'one of', 26
 jednou 'once', 191T
jednat 'deal/negotiate with'
 jednat o 'deal with', 172T
 jednat s 'deal/negotiate with', 204-5T
jenž (LCz) vs. *který* 'which, that, who', 41
jet/jezdit/jízda na koni; na kole 'ride a horse; a bike', 159T
jí 'her', 89
již (LCz) vs. *už* 'already', 41
jist/jistý 'sure', 19
jít 'go'
 jít 'suit, work for' + DAT, 79T, 81
 jít k lékaři s 'go to a doctor with (an ailment)', 208
 jít na pivo/na houby 'go for beer/go mushroom-hunting', 122
 jít o 'concern; be about; be', 81, 128, 128T
 jít po špičkách/kolenou/čtyřech 'go on tip-toe/one's knees/all fours', 173
 jít skrz les 'walk through the forest', 142
 jít za svědka 'serve as a witness', 132
jmenovat 'name', 203T
 jmenovat se 'be named' with NOM, 12
 jmenovat se po 'be named after', 178

K

- k* 'to, toward, for' + DAT, 3, 101ff., 117-18
 k tomu 'in addition to that, into the bargain, to go with it', 104
kartáček na zuby 'toothbrush', 122
kdo s koho 'who is as good as (or better than) who'
klanět se; poklona 'bow to', 100T
klapnout/klapat (CCz) 'go well', 79T
klátit nohama 'shake one's legs', 188T
klíč od domu 'the key to the house'
klopýtnout/klopýtat o 'stumble over', 127T
kniha o váze 5 kg 'a book weighing 5 kg', 171
kochat se (also *v* + LOC) 'delight in', 195T
kolem 'around' + GEN, 54, 55T, 191-2T, 192
kolik 'how many' + GEN, 48-9
 Kolik je vám let? 'How old are you?'
kompenzovat 'compensate', 97T
kondolovat 'sympathize with, condole, give condolences', 71T, 79T

- konec* 'end', 91
 koncem 'at the end of' + GEN, 47T, 192T
konfiskovat 'confiscate', 76T
konflikt s 'conflict with', 204-5T
konkurovat 'compete against', 97T
konvenovat (CCz) 'suit, be convenient to, comply with', 79T
konzultovat; konzultace s 'consult; consultation with', 204-5T
kooperovat s; kooperace s 'cooperate with; cooperation with', 204-5T
kopat si 'kick for fun', 83
korespondovat 'correspond to', 97T
kořit se (LCz) 'cringe before', 100T
kouknout/koukat (se) na + ACC (CCz) 'look at, watch', 119, 120T
koupit/kupovat 'buy', 64-5T
 koupit/kupovat si 'buy oneself', 67T
X-krát v Y-LOC 'X times a Y', 165
krčit rameny 'shrug one's shoulders', 188T
krokem 'at a walking pace', 191T
kromě 'except', 55T
křížem krážem 'criss-cross; this way and that way', 192
který vs. *jenž* (LCz) 'which, that, who', 41
kulhat na levou nohu 'limp on the left leg', 138
kvůli 'because of, for the sake of' + DAT, 101, 106
kynout/po-kývat hlavou 'nod one's head', 188T

L

- ladit s; soulad s* 'harmonize with; harmony with', 204-5T
lapat po (dechu) 'grab at (gasp for breath)', 174T
laskav/laskavý 'kind', 19
lehnout/lehat si 'lie down', 84
leknout/lekat se 'be frightened of', 34T
ležet v nemocnici s 'be in the hospital with (a disease)', 208
lhát o 'lie about', 172T
líbit se 'like' + DAT, 81
lišit se 'differ'
 with *od* '(away) from' + GEN, 32
 lišit se v 'differ in', 164T
lítost nad 'regret concerning' + INST, 215
lomit rukama 'wring one's hands', 188T

M

- málo* 'few/little' + GEN, 48
 málem 'nearly, almost', 191T
marnit (also ACC) 'waste', 194T
mávnout/mávat 'wave', 72T
 mávat rukou 'wave one's hand', 188T
 mávnout/mávat na 'wave at', 120T

- méně/míň* 'fewer' + GEN, 48
měnit se v 'change into', 125
mezi 'between, among'
 + ACC, 112-3T, 130, 134
 + INST, 181, 218
mezi čtyřma očima 'between the two of them/us (a private conversation)', 219
mezi dveřmi 'in the doorway', 219
mezi jiným 'among other things', 219
mezitím, 'in the meantime, meanwhile', 219T
mi 'me', 89
milovat 'love', 81
milovat se s 'make love with', 204-5T
milý 'nice, pleasant' + DAT, 80
mimo 'past; outside of; besides; except' + ACC, 112-3T, 134
mimo 'in spite of' + ACC, 112T, 144
mimo očekávání 'in spite of/contrary to expectation', 144
to je mimo diskusi 'that's beyond the scope of the discussion', 134
žijou mimo Prahu 'they live outside of Prague', 134
místo 'instead of', 55T
mistrovství světa v kopané 'soccer world championship', 164T
mít 'have'
mít 'have someone who is', 203T
mít něčeho plné zuby 'be fed up with something', 51
mít na někoho vztek 'be furious with someone', 124
mít na sobě (šaty) 'have on, be wearing (clothes)', 160
mít něco na háku 'find something easy to do, know something well', 160
mít něco na mysli 'be thinking about something', 160
mít něco na paměti 'remember something', 160
mít něco na starosti 'be responsible for something', 160
mít něco před sebou 'have something before oneself/have yet to deal with something', 210
mít něco při sobě 'have something with you', 168
mít něco s sebou 'have something with oneself', 207
mít něco společného s 'have something in common with, something to do with', 207
mít něco v úmyslu 'intend to', 167
mít něco ve zvyku 'be in the habit of doing something', 167
mít něco za lubem 'have something up one's sleeve/be up to no good'
mít něco za sebou 'have something behind oneself/be done with something', 214
mít někoho v lásce 'be fond of someone', 167
mít někoho/něco rád 'like someone/something', 115
mít otevřeno/zavřeno 'be open/closed (store or building)', 115
mít před někým respekt 'respect someone', 211
mít před někým strach 'be afraid of someone', 211
mít před svatbou 'have a wedding coming up', 210
mít po vojně/zkouškách 'be done with one's army service/exams', 177
mít podíl na něčem 'have a share of something, take part in something', 160
mít (něco) uděláno 'have (something) done', 115
mít uklizeno 'be done cleaning up', 115
mít vliv na někoho 'have an influence on someone', 124
mít zakázáno 'be under orders not to, be forbidden to (do something)', 115
mít/být na vybranou 'have a choice', 124
mít/nechat si něco na památku 'have/keep something as a memento', 124
Nemám slov 'I have no words (I am tongue-tied)', 57
mlčet o 'keep silent about', 172T
mluvit 'talk' with *do* 'to', 37
mluvit o 'talk about', 172T
mnoho 'many/much' + GEN, 48
mnohem 'much (more)', 191T
mrštit o 'fling against', 127T
mrštit novinami 'whack with a newspaper', 188T
mrhat (also ACC) 'waste', 194T
mrknout/mrkat na 'wink at', 120T
mrkat očima 'blink one's eyes', 188T
myslet 'think', 85
myslet si 'have an opinion', 85
myšlenka/myslet na 'thought/think about', 159T
- ## N
- na* 'here, take this...', 117
Na, ruku! 'Here, take my hand!', 117
na-se verbs 'get one's fill of', 50
na
na '(on)to; for; at; toward', 112-3T, 118
na 'on; at', 151
na 'on; at', 151ff.
na 'to, in, for, by, in, on, at, from' + ACC, 137
na 'to; at; for; approximately', 112T

na 'to' + ACC, 117

+ ACC, 101

na 'approximately' + ACC, 144

na den svatého Jana 'on Saint John's day', 120

na druhou stranu 'on the other hand', 124

na konto 'on account of', 47T

na odpor 'in resistance to', 98T

na podzim 'in autumn', 120

na prodej 'for sale', 122

na prst silný 'about the thickness of a finger', 144

na příklad 'for example', 122

na rozdíl od 'as opposed to', 32

Na shledanou! 'Goodbye!', 120

Na slyšenou! 'Goodbye!', 120

na svůj věk 'for his/her age', 122

na účet 'on the account of', 47T

na újmu 'to the detriment of', 47T

na úkor 'to the detriment of', 47T

na úseku 'for the space of', 47T

Na viděnou! 'Goodbye!', 120

na vlas stejný 'perfectly identical', 121

na vrcholu 'at the height of', 47T

prodávat něco na metry/na váhu 'sell something by the meter/by weight', 137

+ LOC 'on, at', relation to *z* + GEN, 24

na Aljašce 'in Alaska', 153-55T

na bále 'at a ball', 153-55T

na balkóně 'on the balcony', 156

na bázi 'on the basis of', 47T

na Buchlově 'in Buchlov', 156

na burze 'at the (stock-) exchange', 153-55T

na bytě '(tenants) at the apartment', 158T

na cestě 'on the way', 156

na černo 'illegally'

na čerstvém vzduchu 'in the fresh air', 153-55T

na dně 'on the bottom of', 47T

na Dobříši 'in Dobříš', 156

na dovolené 'on vacation', 153-55T

na exkurzi 'on an excursion', 153-55T

na fakultě 'in the school/unit', 153-55T

na faře 'in the parish', 153-55T

na Floridě 'in Florida', 153-55T

na Hané 'in Haná'

na Hawaji 'in Hawaii', 153-55T

na hradě 'in/at the castle', 153-55T

na Hradčanech 'on the Castle grounds', 156

na hranici 'on the border', 153-55T

na hřišti 'at a playground', 153-55T

na chatě 'at a cabin', 153-55T

na jaře 'in the spring', 153-55T

na jihu 'in the south', 153-55T

na kauci 'on bail', 140

na Kavkaze 'in the Caucasus', 153-55T

na Kladně 'in Kladno', 156

na koncertě 'at a concert', 153-55T

na konci 'at the end', 153-55T

na konferenci 'at a conference', 153-55T

na kongrese/u 'at a congress', 153-55T

na Krymu 'in the Crimea', 153-55T

na Kubě 'in Cuba', 153-55T

na Kypru 'in Cyprus', 153-55T

na letišti 'at the airport', 153-55T

na mši 'at Mass', 153-55T

na Madagaskaru 'in Madagascar', 153-55T

na mezi 'on the boundary line', 153-55T

na místě 'in place', 153-55T

na Moravě 'in Moravia', 156

na moři 'at/by the sea, at sea', 158T

na mýtině 'in a clearing', 153-55T

na nádraží 'at the train station', 153-55T

na náměstí 'on a square', 153-55T

na nástupišti 'on the train platform', 153-55T

na obědě 'at lunch', 153-55T

na objednávku 'on/to order', 139

na obloze 'in the sky', 153-55T

na oddělení 'in the department', 153-55T

na olympijských hrách 'at the Olympic Games', 153-55T

na ostrově 'on an island', 153-55T

na přednášce 'at a lecture', 153-55T

na představení 'at a performance', 153-55T

na pasece 'in a clearing', 153-55T

na patře 'on the Xth floor', 158T

na pískovišti 'in the sandbox', 153-55T

na plesu 'at a dance', 153-55T

na poště 'at the post office', 153-55T

na pokoji 'in one's room', 158T

na pokraji 'on the brink of', 47T

na poloostrově 'on a peninsula', 153-55T

na poradě 'on the agenda', 156

na pouti 'at a fair; on a pilgrimage', 153-55T

na pracovišti 'at the workplace', 153-55T

na principu 'on the principle of', 47T

na procházce 'on a walk', 153-55T

na průmyslovce 'in the technical college', 153-55T

na půdě 'in the attic', 156

na rohu 'on the corner', 156

na řece 'at/by/on the river', 158T

na samotě 'in a secluded spot', 153-55T

na severu 'in the north', 153-55T

- na schodišti* 'on the stairs', 153-55T
na schůzi 'at/in a meeting', 153-55T
na Sicílii 'in Sicily', 153-55T
na sídlišti 'in the housing development', 153-55T
na sklonku 'at the end/close', 153-55T
na slavnosti 'at a celebration', 153-55T
na Slovensku 'in Slovakia', 156
na slunci 'in the sun(shine)', 153-55T
na smetišti 'at the dump', 153-55T
na Smíchově 'in Smíchov', 156
na srdci 'on one's conscience', 158T
na střední škole 'in the high school', 153-55T
na stadióně/u 'at a stadium', 153-55T
na stanici 'at the station/stop', 153-55T
na stvrzenku 'in exchange for a receipt', 140
na světě '(first, best, etc.) in the world', 158T
na Šumavě 'in the Šumava mountains', 153-55T
na trhu 'at the market(place)', 153-55T
na Ukrajině 'in Ukraine', 156
na ulici 'outside, in the street', 158T
na univerzitě 'at the university', 153-55T
na Urale 'in the Urals', 153-55T
na úsvitě 'at dawn', 153-55T
na velikonoce 'at Easter time', 120
na venkově 'in the country', 153-55T
na východě 'in the east', 153-55T
na začátku 'at the beginning', 153-55T
na základě 'on the basis of', 47T
na zámku 'in/at the castle/estate', 153-55T
na západě 'in the west', 153-55T
na zasedání 'at/in a meeting/session', 153-55T
na zástavu 'on security (of)', 140
na zemi 'on land, on the earth, on the ground', 158T
na Zvíkově 'in Zvíkov', 156
na/v horách 'in the mountains', 157T
na/v koleji 'in the dormitory', 157T
na/v okrese 'in the district/county', 157T
na/v podniku 'in the company/at the business', 157T
na/ve dvoře 'in the courtyard', 157T
na/v poli 'in the field', 157T
na/ve vrátnici 'at the doorman's post', 157T
na/v zahradě 'in the garden', 157T
na/v závodě 'at/in the factory', 157T
na- se verbs 'get one's fill of', 50
na 'here, take this...', 117
Na, ruku! 'Here, take my hand!', 117
nabažít se 'get tired of', 34T
nabídnout/nabízet; nabídka 'offer', 64-5T
nabít 'beat', 88
nabumbat se (CCz) 'get a drink of', 50T
nacpat/nacpávat se (CCz) (also GEN) 'stuff oneself with', 50T, 194T
načichat se 'smell a quantity of', 50T
nad 'above, over'
 + ACC, 112-3T, 130, 133
 nade vší pochybnosti 'beyond a doubt', 133
 Sůl nad zlato 'Salt is more precious than gold', 133
 to je nad lidské síly 'that exceeds human strength', 133
 + INST, 181, 214-5
nadat/nadávat 'scold, abuse', 71T
nadát se/nadít se 'expect', 40T
nadběhnout/ nadbíhat 'overtake, outrun', 74T
nadejít/nadcházet 'overtake, get there before', 74T
nadělit/nadělovat 'bestow', 64-5T
na-diktovat 'dictate', 64-5T
nadržovat 'patronize, favor', 79T
nadýchat se 'breathe in a quantity of', 50T
nařádkovat 'slap', 88
náhodou 'by chance, by coincidence, happens to', 191T
nahradiť/nahrazovat (co) 'replace (something) with', 194T
náchylný k 'having a tendency to', 104
najednou 'suddenly, all at once', 192
najíst se 'eat enough of', 50T
naklonit/naklánět si 'win (a person) over', 68T
nakopat 'kick', 88
na-krémovat si boty 'polish one's shoes', 90T
náležet 'belong, be proper to', 100T
 náležet (LCz) 'be proper to, fall upon', 74T
nalokat se 'breathe in a quantity of', 50T
namátkou 'at random', 192
namlátit 'thrash', 88
naměkko 'soft-boiled', 121
napadat/napadnout 'get an idea, occur to', 116
napapat se (CCz) 'eat enough of', 50T
napít se 'get a drink of', 50T
naplácat 'spank', 88
na-plnit (se) (also GEN) '(be) filled', 194T
napohlavkovat 'slap', 88
napomoci/napomáhat 'help with', 79T
napomocný 'helpful' + DAT, 80
naproti 'opposite', 98T
napříč 'athwart, transversely', 183T
napsat/psát 'write', 72T
 napsán/napsaný 'written', 19
narazit/narážet si palec 'stub one's toe', 90T

na-rodit se 'be born', 74T
narodit se (also *jako*) 'be born as', 201T
nařezat 'whack', 88
nařídít/nařizovat 'command', 71T
naříkat na 'complain about', 120T
naříkat si 'lament', 85T
nasekat 'whip', 88
následkem 'as a result of, because of' + GEN, 46, 47T, 192T
následovat po 'follow, happen after', 178
naslouchat 'listen to', 100T
nastoupit po 'succeed (someone to a post)', 178
nastydnout na ledviny 'get chilled in the kidneys', 138
nasytit/nasycovat se (also GEN) 'eat one's fill of', 50T, 194T
natlouci 'beat', 88
natřískat 'beat', 88
na-učit se 'learn', 100T
navlas 'perfectly identical', 121
navrhnout/navrhovat 'propose', 64-5T
navyknout/navykat si na 'get used to; get addicted to', 120T
navzájem 'mutually', 100
navzdory 'in spite of', 98T
naznačit/naznačovat 'give (hint, suggestion)', 64-5T
nazvat/zvat 'name, call' with NOM, 12
nažrat se 'eat enough of' (animal or vulgar), 50T
něco 'something' + GEN, 45
nedaleko 'not far from', 55T
nedostatek 'lack' + GEN, 48
nedostávat se 'not be enough of', 78T
nehledě k 'ignoring', 104
nechat/nechávat 'leave (for)', 64-5T
nechat/nechávat si + INF 'have something done/made', 69
Nech toho! 'Stop it/Leave that alone!', 34
několik 'several' + GEN, 48
nemocný na plíce 'sick in the lungs', 138
nemocen/nemocný 'ill', 19
nepříjemný 'unpleasant' + DAT, 87
nesedět 'bother', 87T
než 'than' with comparisons, 21
nic 'nothing' + GEN, 45
nominovat (also *jako*) 'nominate', 203T
nouze o 'need for, scarcity of', 128T

O

o 'against; for' + ACC, 112-3T, 126
o 'by' (amount of difference), 112T, 143
ty šaty jsou o deset dolarů dražší 'that outfit is ten dollars more expensive', 144
sestra je o rok starší, než já 'my sister is a

year older than I am', 144
o den dříve 'a day earlier', 143
ob 'every other; one away' + ACC, 112-3T, 134, 136
ob den 'every other day', 136
obden 'every other day', 136
o 'about; leaning on; during; with' + LOC, 151, 170
o šesté hodině 'at six o'clock', 171
o hladu 'while going hungry', 171
o prázdninách 'over vacation', 171
o půlnoci 'at midnight', 171
o samotě 'alone', 171
o vánocích 'at Christmastime', 171
obarvit na černo 'color black'
obávat se 'be apprehensive of', 34T
obdivovat se; obdiv 'admire; admiration', 100T
ob-hájit se proti 'defend oneself from', 98
obchodovat (also *s*) 'trade in', 194T
obchodovat; obchod s 'trade in', 206T
obírat se (also *s*) 'be occupied, concerned with', 194T, 206T
objasnit/objasňovat 'explain, make clear', 64-5T
obrátit/obracet (se) v 'turn (oneself) into', 125
obrátit se s prosbou/žádostí na někoho 'turn to someone with a request/demand', 208
obstarat/obstarávat 'find, obtain, get (for)', 64-5T
obstarat/obstarávat si 'find, obtain, get oneself', 67T
obětovat 'contribute, make sacrifice to', 73T
obětovat se 'sacrifice self', 74T
obětovat; oběť 'sacrifice to/for; sacrifice', 64-5T
obvinít/obvi_ovat z 'accuse of, indict for', 29T
od '(away) from' + GEN, 31ff., 118
špatně/blbě od žaludku 'sick to one's stomach', 33
kreslit/črtat od ruky 'draw/sketch free-hand', 33
od ruky 'something goes well', 33
vařit od oka 'cook by instinct', 33
 with belonging, 32
 with distance, 32
 with *do* 'until' + GEN, 32
 with human sources, 31
 with *lišit se* 'differ', 32
 with *na rozdíl od* 'as opposed to', 32
 with source of feelings, 33
odborník v 'expert on', 164T
odcizit/odcizovat 'misappropriate', 76T
odcizit/odcizovat se, cizí 'be(come) alienated', 78T
oddat/oddávat se 'devote self', 74T
oddechnout si 'take a breather', 85T

odebrat/odebírat 'take away', 76T
odejmout/odnímat 'take away', 76T
odepřít/odpírat 'refuse', 88
odepřít/odpírat si 'give up, refuse (to take)', 77
odepsat/odepisovat; dopis 'write back; letter', 72T
odevzdat/odevzdávat 'hand in', 64-5T
odřící/odřeknout/odřikat 'refuse', 88
odřící/odřeknout/odřikat si 'give up, refuse (to take)', 77
odkázat/odkazovat 'bequeath, will', 64-5T
odložit/odkládat něco na zítřek 'put something off until tomorrow', 120
odmítnout/odmítat 'refuse', 88
odmlouvat 'talk back to', 71T
odměnit/odměňovat (se) 'compensate, reward', 73T
odnést/odnášet 'take to', 64-5T
odnést/odnášet si 'take home', 67T
odolat/odolávat 'resist', 97T
odplatit/odplácet 'repay, retaliate', 97T
odplatit/odplácet (se) 'repay', 73T
odpočinout/odpočívát si 'rest', 85T
odporný 'disgusting, repulsive' + DAT, 87, 97T
odporoučet se 'take one's leave of', 78T
odpovědět/ odpovídat 'correspond to; answer; give an answer to', 3, 71T, 97T, 120T
odpovídat za 'be responsible for', 132
odrodit se 'defect', 78T
odrůst/odrůstat 'outgrow', 78T
odskočit si 'relieve oneself (go to the bathroom)', 85T
odsloužit se 'requite', 73T
od-souzen(ý) 'convicted', 196
odstranit/odstraňovat 'remove', 76T
odvděčit/odvděčovat se 'return a favor', 73T
odvětit (LCz) 'reply', 71T
ochořet 'become ill with', 195T
o-ženit se s 'get married to', 204-5T
oklikou 'by means of a detour', 191T
okolo 'around' + GEN, 55T, 56
okouzlit/okouzlovat se 'be charmed by', 195T
onemocnět 'become ill with', 195T
opatřit/opatřovat 'obtain, get (for)', 64-5T
opatřit/opatřovat si 'obtain, get oneself', 67T
opatřit se 'provide oneself with', 194T
opřít/opírat se o 'lean on', 127T
oplatit/oplácet 'repay', 73T
opovrhnout/opovrhovat 'scorn', 195T
oproti 'as opposed to', 98T
ostýchat se před někým 'be shy of someone', 34T, 211
ostříhat si nehty 'clip one's nails', 90T
osvojit/osvojovat si 'acquire', 68T
ošklivit si 'be disgusted by', 89

otročit 'slave for', 100T
ozvat/ozývat se 'respond', 71T

P

padlý na rozum 'out of his mind', 138
padnout 'suit, look good on', 79T
páchnout 'smell bad', 187
paktovat se; pakt s 'enter into an arrangement with', 204-5T
pane 'Sir!' as VOC, 12
pár 'a couple' + GEN, 48
patřit 'belong to', 3, 74T
pátrat po 'search for', 174T
pátrat očima 'search with one's eyes', 188T
pečovat o; péče o 'take care of; care for', 128T
pít na zdraví někoho 'drink to someone's health', 123
plátno o délce 1m 'a canvas 1m long', 171
plazit se po břiše 'crawl along on one's belly', 173
pln(ý); naplněn(ý) (also GEN) 'full', 194T
plný 'full', 50T, 51
plout/plavba na lodi 'sail on a boat', 159T
plýtvat 'waste', 194T
po
+ LOC
'after; along, around; for; each' + LOC, 151, 173
už je po všem 'it's all over now', 177
+ ACC
'up to; for; all through', 112-3T, 128
with duration, 141
po druhé 'for the second time', 129
po každé 'each time', 129
po první 'for the first time', 129
po stránce 'with respect to', 47T
po vzoru 'following the pattern of', 47T
podruhé 'for the second time', 129
pokaždé 'each time', 129
poprvé 'for the first time', 129
počátkem 'at the beginning of' + GEN, 192T
počítat 'count', 159T
počítat na prstech 'count on one's fingers', 159T
počítat s něčím 'reckon with something/count on something', 207-8
počkat/čekat na 'wait for', 120T
po-bavit se 'have a good time with', 195T
pobesedovat si 'have a nice conversation', 83T
po-blahopřát 'congratulate', 71T
poblíž 'near', 55T
pod 'under, below'
+ ACC, 112-3T, 130, 133
+ INST, 181, 215-7
pod hlavičkou 'under the heading of', 47T
pod jménem 'under the name of', 47T

- pod vedením* 'under the leadership of', 47T
pod záštitou 'under the protection of', 47T
podat/podávat 'hand, serve', 64-5T
poddát/poddávat se 'submit to', 100T
podebatovat si 'enjoy a debate', 83T
po-děkovat 'thank', 71T
podél 'along', 55T
po-dívat se na 'look at', 120T
po-divit se 'be surprised', 100T
podkuřovat 'toady to', 100T
podle 'according to' + GEN, 54, 55T
podlehnout/podléhat 'succumb to', 100T
podlézat 'kowtow to', 100T
podmanit/podmaňovat si 'subjugate, capture for oneself', 68T
podobat se 'be similar to', 3, 97T
podobný 'similar, resembling', 97T
podobně 'similar', 98T
podrobit/podrobovat se 'submit, conform to', 100T
podřít/podřizovat se 'subordinate self to', 100T
po-dělit se s někým o, 'share with someone', 128T, 204-5T
podvolit/podvolovat se 'submit to, comply', 100T
podvrtnout si kotník 'sprain one's ankle', 90T
po-gratulovat 'congratulate', 71T
po-hádat se s 'argue with', 204-5T
pohmoždit si rameno 'bruise one's shoulder', 90T
po-hovořit; rozhovor s 'have a conversation with', 204-5T
pohovořit si 'have a nice talk', 83T
po-hovět si 'loungue, take a rest', 85T
pohrát/pohrávat si 'have some fun', 83T
pohrdat 'despise', 195T
po-hrozit 'threaten', 71T, 86, 87T
pochlebovat 'fawn upon', 71T
po-chlubit se 'boast', 71T
pochutnat/pochutnávat si 'relish, get a good taste of', 83T
pochybovat; pochyby o 'have doubts about', 172T
pojednou 'suddenly, all at once', 192
pojídání švestkových knedlíků 'eating of plum dumplings', 45
pokládat/považovat někoho za + ACC 'consider someone to be', 132
pokořit/pokořovat se 'surrender to', 100T
pokračovat/pokrok v 'make progress/progress in', 164T
pokusit/pokoušet se o; pokus o, 'attempt to get', 128T
po-kynout 'nod, wave', 72T
po-lahodit 'please', 79T
poležet si 'lie about a bit', 83T
políbit/líbat se s 'exchange kisses with', 204-5T
po-lichotit 'flatter', 71T
položít/klást otázku 'ask a question', 69
pomocí 'with the help of, by means of' + GEN, 46, 47T, 192T
pomoci/pomáhat 'help', 3, 61, 79T
po-modlit se; modlitba 'pray; prayer', 71T
po-mstít se 'take revenge on', 3, 87T, 97T
po-nechat si 'keep for oneself', 68T
po-pálit se o 'burn oneself on', 127T
popovídat si 'have a nice chat', 83T
po-prosit o; prosba o, 'ask for; request for', 128T
po-přát 'wish (well); be kind; greet' with *do* 'to', 39, 41T, 71T, 79T
po-přát si 'wish, want for oneself', 67T
popřát/popřávat si 'indulge oneself', 83T
po-přát; přání 'wish', 64-5T
Přeji Vám/Ti 'I wish you a/the...' + ACC
poptat se/poptávka po 'inquire/inquiry about', 174T
po-radit se o 'take counsel on', 172T
po-radit se s 'consult with', 204-5T
po-radit; rada 'advise; advice', 71T
po-rozumět 'understand', 100T
poručit/poroučet 'command', 71T
pořít/pořizovat si 'acquire', 67T
posedlý 'obsessed by', 194T
poskočit si 'have a romp with', 83T
poskytnout/poskytovat 'provide', 64-5T
poslat/posílat 'send', 64-5T
posmívat se 'make fun of, taunt', 72T
pospat si 'get a good sleep', 83T
pospíšet si 'hurry up', 85T
postesknout/stýskat si 'complain about', 85T
postižen(ý) 'afflicted, handicapped with', 195T
postoupit/postupovat 'pass, submit', 64-5T
po-stěžovat si na 'complain about', 71T, 85T, 120T
posvítit si na + ACC 'take a good look at', 83T
po-těšit se z 'enjoy, derive pleasure from', 29T
po-těšit se (also DAT; z + GEN; na + ACC) 'enjoy', 195T
poté 'afterward; then', 177
potom 'afterward; then', 177
potřebovat 'need', 41T
potřebovat si 'need', 68T
po-tvrdit 'confirm', 203T
použít/používat; užít si 'use, enjoy', 41T
povědět/povídat (si) o 'talk about, tell', 71T, 172T
povídat si 'converse with each other', 70
povídat si s 'converse with', 204-5T
po-vést se 'be lucky', 79T
povolit/povolovat 'give in to, indulge, permit', 82, 100T
povykládat si 'have a nice chat', 83T
povzdechnout si 'heave a sigh', 85T
pozbyt/pozbyvat 'lose', 34T
pozbyvat na síle 'lose strength', 159T

- poznat po hlase* 'recognize by one's voice', 175
požádat o, 'request', 128T
po-žehnat 'bless', 71T
požívat (LCz) 'enjoy', 41T
prší 'It's raining', 16
praštit (se) o 'bump (oneself) against', 127T
práce na týden 'a week's worth of work', 137
práce/pracovat na 'work on', 159T
pracovat při umělém světle/svíčce 'work in artificial light/by candlelight', 168
prahnout po 'pine for', 174T
právem 'by rights, justly', 191T
pravit (LCz) 'tell, say', 71T
prezentovat 'present', 64-5T
pro 'for; due to; because of' + ACC, 112-3T, 129
procedit mezi zuby 'say through clenched teeth (in anger)', 219
prodat/prodávat 'sell', 64-5T
prohlásit/prohlašovat 'proclaim (to be)', 203T
prohlásit/prohlašovat někoho za + ACC
'declare someone to be', 132
prohodit mezi řečí 'mention in passing', 219
pro-jevit se 'appear to be', 74T, 201T
projít/procházet 'go past'
prošel mimo naše okna 'he went past our windows', 134
prokázat/prokazovat 'render, do for', 64-5T
proměnit/proměňovat (se) v 'transform (oneself) into', 125
prominout/promítjet 'forgive', 71T, 79T
prominut(ý) 'forgiven', 196
pro-mluvit s 'talk with', 204-5T
promoknout na kůži 'get drenched to the skin', 121
propadnout/propadat 'become obsessed with, addicted to', 100T
propadnout/propadat se 'disappear', 78T
propuknout v smích 'burst into laughter', 124
prosba o, 'ask for; request for', 128T
prospět/prospívat 'benefit', 79T
prostřednictvím 'by means of, through' + GEN, 46, 47T, 192
protestovat proti 'protest against', 98
proti 'against', 3, 98, 98T
protivný 'repulsive' + DAT, 87, 97T
přátelství s 'make friends; friendship with', 204-5T
pře o, 'argue over; argument over', 128T
pře s 'argue; argument with', 204-5T
pře- *se* verbs 'get too much of', 50
přecpat se 'overstuff oneself', 50T
před
před 'before' + ACC, 112-3T, 130, 133
před 'in front of, before, ago' + INST, 181, 209-11
před odjezdem 'before leaving', 210
před rokem 'a year ago', 210
před tím, než 'before', 210
předem, 'ahead of time, in advance', 219T
předtím, 'beforehand', 219T
předat/předávat 'hand over', 64-5T
předepsat/předepisovat 'prescribe, order', 64-5T
především, 'above all, primarily', 219T
předložit/předkládat 'present', 64-5T
přednost 'preference', 211
předsedat 'preside over', 107T
představit/představovat se 'introduce self', 74T
představit/představovat si 'imagine (lit. 'set before oneself')', 68T
přednášet; přednáška o 'lecture on', 172T
předpokládat něco o 'assume something about', 172T
přejít se 'eat too much of', 50T
překážet 'be in the way', 87T, 97T
překypovat 'be bursting (with emotion)', 195T
přenechat/přenechávat 'leave, entrust to', 64-5T
přes '(all) across; all through; avoiding; in spite of; more than', 112-3T, 134-5, 142, 144
přes své stáří je čilý 'he's agile in spite of his age', 144
přes to 'in spite of that/anyway', 144
přes zákaz 'in spite/defiance of the prohibition', 144
přesčas 'overtime', 135
přesto 'in spite of that/anyway', 144
přesto přese všechno 'for all that', 144
přemýšlet o 'think about', 172T
přes + ACC, with *od* '(away) from' + GEN, 32
přesvědčit/přesvědčovat někoho o 'convince somebody about', 172T
přesytit se 'get too much of', 50T
přežrat se 'eat too much of' (animal or vulgar), 50T
při 'by, near; during; with' + LOC, 151, 167-9
při + LOC 'when; while; during', 168-9
při čemž/příčemž 'while', 169
při životě 'alive'
při nejlepší vůli 'with the best will; even when one wants to', 169T
při nejmenším/přínejmenším 'at the very least', 169T
při této příležitosti 'given that opportunity', 169T
při vědomí 'conscious'
přiblížit/přibližovat se 'approach, get close to', 74T
přibýtl/přibývat 'increase', 50T
přibývat na váze 'gain weight', 159T
příčinou 'cause', 200
přidat/přidávat 'add', 50T
Příjemnou zábavu! 'Have a good time!', 117
přihodit se 'happen', 74T
příhrát/příhrávat 'pass (in sports)', 64-5T

příjemný 'pleasant' + DAT, 80
přijít k sobě 'regain consciousness', 104
přijít na něco 'come to ... (an idea/realization)', 124
přijít ve věci 'to come in connection with (and issue)', 166
přijmout/přijímat 'accept', 82
přikázat/přikazovat 'assign (a task)', 64-5T
přikývnout/přikyvovat 'nod', 72T
příliš 'too, excessively', 139
příliš + adjective + *na* 'too X for Y' + ACC, 139
přinést/přinášet 'bring', 64-5T
případnout/připadat 'accrue; happen; seem', 74T
připít/připíjet; přípítek 'drink to, toast', 72T
připomenout/ připomínat 'remind', 64-5T, 71T
připravít/připravovat někoho o, 'deprive a person of', 128T
připsat/připisovat 'give (credit), attribute', 64-5T
připustit/připouštět si 'consider', 68T
přísahat při 'swear by', 168
přislíbit/přislíbovat 'promise (to give)', 64-5T
přísluhovat 'assist, serve, pander to', 79T, 100T
příslušet 'be owed, belong to, pertain', 74T
příspěť/příspěvat; příspěvek 'contribute; contribution', 73T
přispěšit si 'hurry up', 85T
přístupný 'accessible', 75T
přisvojit/přisvojovat si 'adopt, take possession of', 68T
přisvědčit/přisvědčovat 'consent', 71T
přít se o, 'argue over; argument over', 128T
přít se s 'argue; argument with', 204-5T
přítakat/přítakávat 'say yes', 71T
přivést někoho na mizinu 'lead someone to poverty', 121
přivlastnit/přivlastňovat si 'take possession of', 68T
přivodit/přivozovat 'cause, inflict', 64-5T
přivodit/přivozovat si 'bring upon oneself, contract', 67T
přivstat/přivstávat si 'get up a little earlier than usual', 85T
přiznat se k 'admit to', 104
přizpůsobit/ přizpůsobovat se 'adapt to', 100T
přizvukovat 'second', 71T
psát 'write'
psát na stroji; na počítači 'type on a typewriter; on a computer', 159T
psát o 'write about', 172T
půjčit/půjčovat; půjčka 'lend; loan', 64-5T
pustit/pouštět se 'let go of', 34T
pustit se do 'set about doing something' + GEN, 39
původem 'by origin', 191T
pyšnit se 'be proud of', 195T

pytel na uhlí 'coal sack', 122

R

rád 'glad', 18
radovat se nad 'rejoice over' + INST, 215
rázem 'all at once', 191T
reagovat na 'react to', 120T
rodem 'by birth, native', 191T
rouhat se 'blaspheme', 71T
rovnat se 'equal', 97T
rovný 'equal', 97T
rovnou 'directly', 192
roz-dělit se s někým o, 'share with someone', 128T
rozbít/rozbíjet si koleno 'skin one's knee', 90T
rozdělit/rozdělovat se s 'share with', 204-5T
rozdíl mezi 'difference between', 218
rozdíl v 'difference in', 164T
rozejít/rozcházet se; rozchod s 'part ways; parting with', 204-5T
rozhovor s 'have a conversation with', 204-5T
rozkázat/rozkazovat 'order', 71T
roz-loučit se s 'say goodbye to, part with', 204-5T
rozpadnout se v prach 'disintegrate into dust', 124
rozpomenout/rozpomínat se na 'recollect', 120T
rozptýlit/rozptylovat se 'enjoy, distract oneself with', 195T
rozstonat se (also *s*; *na* + ACC) 'become ill with', 195T, 206T

Ř

řada 'a lot' + GEN, 48
řádat po 'demand', 174T
řádivý 'greedy, eager for', 40T
řici/říkat 'say', 71T
řici si 'say what one needs', 85T
Říkají mu "Čmelák" 'They call him "Bumble-bee"', 72
říkat 'call someone by a name' + DAT, 72
řízení auta pod vlivem alkoholu 'driving a car under the influence of alcohol', 217

S

s
+ ACC for approximate capacity/capability, 145
s 'measuring up to, capable of', 112T
+ GEN 'from', 24-9
s 'off of, down from' + GEN, 29
relationship with *z* 'from' + GEN, 29
+ INST, 181, 194-5, 201
S dovolením! 'May I?/Please, allow me!', 208

- s chutí* 'with gusto', 208
s nadsázkou 'with exaggeration', 208
s odvahou 'with courage; Go for it!', 208
s Pánem Bohem '(May you go) with the Lord God', 208
s přihlédnutím k 'out of consideration for/of', 104
s radostí 'with pleasure'
se zřetelem k 'with regard to', 104
sáhnout/sahat 'reach', 121
sáhnout po 'reach for', 174T
sblížit/sbližovat se s 'come together with', 204-5T
se verbs, 94
 and ACC case, 39
 and GEN case, 39
sebrat/sbírat 'take away', 76T
sednout/sedat si 'sit down', 84
sednout si za stůl/volant 'sit down at a table/at the wheel of a vehicle', 131
sehnat/shánět 'get', 64-5T
sehnat/shánět si 'get oneself', 67T
shánět se/shánka po 'search for', 174T
sejít se/scházet se s; schůze 'meet with; meeting', 204-5T
scházet 'be missing', 78T
sejra CCz 'cheese', as NOM/ACC/GEN, 52
setkat/setkávat/stýkat se s; styk s 'meet with; relationship with', 204-5T
setkání dětí 'the meeting of children', 45
seznámit/seznamovat se s 'become acquainted with', 204-5T
shořet na prach/popel 'burn to the ground', 121
schopen/schopný 'capable', 19, 40T
schválit/schvalovat 'approve', 82
schůze s 'meet with; meeting', 204-5T
si 'for/to oneself', 61, 62, 93
 with reciprocity, 100
signalizovat; signál 'signal', 72T
skákat po jedné noze 'hop on one leg', 173
sklenice na víno 'wine-glass', 122
skočit po hlavě 'dive head-first', 173
skok o tyči 'pole-vault', 170
skrz 'through' + ACC, 112T, 142
Strč prst skrz krk! 'Stick your finger through your neck!', 142
skvrny od krve 'blood stains', 33
Sláva Bohu! 'Glory to God!'
sledován/sledovaný 'followed', 196
slepý na jedno oko 'blind in one eye', 138
slíbit/slibovat 'promise' + DAT, 71T
slib 'promise' + DAT, 70
slídit po 'track; search for', 174T
složit ruce v klín 'fold one's hands in one's lap', 124
sloužit 'serve', 79T
sloužit; služba 'serve; service', 100T
slout (LCz) 'be called', 201T
slušet 'suit', 79T
slyšet 'hear' + NOM or + ACC, 17, 116
směrem 'in the direction', 102
směrem k 'in the direction of' + DAT, 192T
směrem k 'heading toward', 104
smluvit/smlouvat se s; smlouva s 'make a treaty with', 204-5T
smrdět 'stink', 187
smutek po matce 'grief over (the loss of) one's mother', 178
snášet se s 'get along with', 204-5T
snažit se o, 'try to get', 128T
snižovat se 'decrease', 51
soudit se o, 'go to court over', 128T
souhlasit; souhlas s 'agree; agreement with', 204-5T
soupeřit s 'vie with', 204-5T
sousedit s 'be neighbors with', 204-5T
soustředit/soustředovat se na 'concentrate on', 120T
soutěžit s 'compete with', 204-5T
s-pálit se o 'burn oneself on', 127T
spánembohem 'goodbye', 208
spát celou noc 'sleep all night', 136
spílat 'curse at', 71T
spojit/spojovat se s; spojení s 'join, connect with', 204-5T
spokojen(ý) (also *s*) 'satisfied with', 195T, 207
spolčit/spolčovat se s 'join forces with', 204-5T
spolehnout/spoléhat se na 'depend on', 120T
spoluorganizován 'coorganized', 196
spolupracovat; spolupráce s 'collaborate with', 204-5T
spor o, 'argument over', 128T
spřátelit se; přátelství s 'make friends; friendship with', 204-5T
srazit/srážet se s; sraz 'collide with; meeting', 204-5T
srovnat/srovnávat (se) s 'compare, reconcile with', 204-5T
srozumitelný 'comprehensible', 75T
stačit 'be enough, keep up with', 74T, 97T
starat se o; starost o, 'take care of; concern over', 128T
stát 'cost' + ACC, 143
stát o, 'care about', 128T
stát v úžasu před něčím 'be amazed at something', 211
stát/stávat se 'become' + INST, 199-201
stát/stávat se 'happen', 74T, 92
stavět se 'pretend to be', 201T
stoj o rukou 'handstand', 170
stoupnout/stoupat si 'stand up', 84

strach o, 'fear concerning', 128T
stranit 'side with someone', 100T
stranit se 'avoid', 34T
střetnout/střetat se s; *střet s* 'clash with', 204-5T
stydět se 'be ashamed of', 34T
stydět se sám před sebou 'be ashamed of oneself', 211
stýskat si 'complain', 85T
svatba s 'wedding with', 204-5T
svědčit 'be good for', 79T
svěřit/svěřovat 'entrust', 64-5T
svěřit/svěřovat se 'entrust self', 74T
sympatizovat s 'sympathize with', 204-5T

Š

šáhnout/šahat 'reach' CCz, 121
šaty na všední den 'everyday clothes', 122
šetřit na něčem 'save, be frugal about something', 159T, 194T
šít něco na míru 'sew something to measure', 137
šklebit se 'make a face at', 120T
škobrtnout/škobrtat o (CCz) 'stumble over', 127T
škoda 'a waste of', 47T
škodit 'harm', 3
šlohnout (CCz) 'pinch', 76T
špulit se 'pout at', 120T
šťastný 'happy'
Šťastný Nový rok! 'Happy New Year!', 117
Šťastnou cestu! 'Bon voyage!', 117
štípnout (CCz) 'pinch', 76T
štítit se 'shun', 34T

T

tahat se s 'wrangle with', 204-5T
táhne na devátou 'it will soon be nine o'clock', 120
tančit; *tanec s* 'dance with', 204-5T
těšit se 'have at one's disposal, take advantage of', 107T
těšit se na 'look forward to', 120T
ti 'you', 89
tím 'by that means', 190
tím pádem 'in that case, consequently', 191T
tím způsobem 'in that way, thus', 191T
to
 as "dummy *it*", 16
 as English 'that', 16
 in emphatic contexts
točit klikou 'turn a doorknob', 188T
tolik 'so many' + GEN, 48
toužit/touha po 'desire', 174T
trapný 'bothersome' + DAT, 87
trochu 'some' + GEN, 48

trpět (also *s*) 'suffer', 195T, 206T
trvat na něčem; *na svém* 'insist on something; on having it one's own way', 159T
třást hlavou 'shake one's head', 188T
třeba 'necessary', 92
třepat křídly 'flap one's wings', 188T
tři čtvrtě na deset 'a quarter to ten', 120
třísknout/třískat o 'slam against', 127T
turnaj v házené 'volleyball tournament', 164T
tvářit se (also *jako*) 'pretend to be', 201T
tykat 'say ty to', 71T
tykat si/vykat si 'say ty/vy to each other', 70
tykat se 'concern, pertain to', 40T

U

u 'near, by, at' + GEN, 55-7, 118
u 'at someone's place' + GEN, 56
u nás 'in our country', 56
ublížit/ubližovat 'hurt', 87T
u-bránit se 'resist', 97T
ubrat/ubírat 'reduce', 50T
ubýít/ubývat 'decrease', 50T
učarovat/učarovávat 'enchant, bewitch', 107T
učit se 'study' + ACC!, 39
u-činit 'make', 203T
udát/dít se 'happen to', 74T
u-dělat 'make', 203T
udělat něco na přání/rozkaz/radu rodičů 'do something in response to one's parents', 139
u-dělán/u-dělaný 'done', 196
u-dělat +DAT + konec 'put an end to', 91
u-dělat něco s něčím 'do something with something', 207
udělit/udělovat 'bestow', 64-5T
udeřit (se) o; *úder o* 'strike (oneself) against', 127T
uhnout/uhýbat (se) 'dodge, make way for', 78T
uhodit (se) o 'hit (oneself) against', 127T
ujet/ujíždět 'ride away (causing one to miss a train, bus, etc.)', 78T
ujet třicet kilometrů 'ride thirty kilometers', 136
ujít/ucházet 'escape', 78T
ucházet se o, 'compete for', 128T
ujmout/ujímat se 'take up, assume', 40T
ukázat/ukazovat 'show', 64-5T
ukázat/ukazovat se (+ INST or also *jako*) 'show self to be', 74T, 201T, 202
u-krást 'steal', 76T
u-křivdit 'do someone an injustice', 87T
ulehčit/ulehčovat 'relieve', 79T
ulevit/ulevovat 'relieve', 79T
uložit 'give (a task, charge)', 64-5T

umřít/umírat 'die on', 78T
umírat po tisících 'die by the thousands', 176
umožnit/umožňovat 'make possible', 64-5T
úměrně (k) 'proportionately to', 98T
u-mýt si ruce 'wash one's hands', 90T
uniknout/unikat 'leak, escape', 78T
upadnout v zapomenutí 'fall into oblivion', 124
u-pečen(ý) 'baked', 196
upláchnout (CCz) 'flee', 78T
uplynout 'flow away, elapse', 78T
u-prchnout/prchat 'flee', 78T
uprostřed 'in the middle of, among', 47T
urážka na cti 'slander (literally: offence on honor)', 159T
usilovat o; úsilí o, 'attempt to get; efforts to get', 128T
u-slyšet v rozhlasu 'hear on the radio', 164T
u-smát se 'laugh at', 72T
usmát/usmívat se na 'smile at', 120T
usnést/usnášet se na zákonu 'pass a law', 159T
úspěch v 'success in', 164T
ustanovit (also jako) 'appoint', 203T
Ústí nad Labem 'Ústí above the Elbe', 215
ustoupit/ustupovat 'make way for; yield to', 78T, 100T
u-škodit 'harm', 87T
utéci/utíkat 'run away', 78T
utéci/utíkat před nepřítelem 'flee from an enemy', 211
utřít/utírat si ruce 'wipe one's hands', 90T
uvažovat o 'consider, think about', 172T
u-věřit; věrný 'believe; loyal, faithful to', 100T
u-vidět v televizi 'see on television', 164T
uvnitř 'inside of', 47T
uznat/uznávat (za + ACC or also jako) 'recognize as', 132, 203T
už vs. již (LCz) 'already', 41
užít/užívat si 'enjoy', 82
užitečný 'useful' + DAT, 80

V

v 'to; in; into; for; on ; at', 112T, 113T, 124, 125, 151-152
 relation to *do* 'to' + GEN, 35, 37
 relation to *z* + GEN, 24, 162ff.
v Alpách 'in the Alps', 153-55T
v Austrálii 'in Australia', 153-55T
v bytě 'at home, inside, in the apartment', 158T
v centru 'in the center, downtown of', 47T
v duchu 'in the spirit of', 47T
v důsledku + GEN 'as a result of', 166T
v hotovosti '(in) cash', 166T
v institutu 'in the institute', 153-55T
v Japonsku 'in Japan', 153-55T
v kolik hodin? 'At what time?', 126
v Krkonoších 'in the Giant mountains', 153-55T
v létě 'in the summer', 153-55T
v mezích 'within the bounds of', 47T
v moři 'in the sea', 158T
v noci na dnešek 'last night', 120
v oblasti 'in the field of', 47T
v patře 'on the floor', 158T
v penzi 'on a pension; in retirement', 153-55T
v případě 'in case', 163
v podstatě 'essentially', 166T
v pokoji 'in the room', 158T
v poměru k 'in relation to', 104
v práci 'at work', 153-55T
v protikladu k + DAT 'in contrast with', 166T
v průběhu 'in the course of', 47T
v rámci 'in the framework of', 47T
v roli 'in the role of', 47T
v rozporu s 'in conflict with', 206T
v rozporu s + INST 'contrary to', 166T
v řece 'in the river', 158T
v souhlase s 'in agreement with', 206T
v souhlase s + INST 'in accordance with', 166T
v souladu s 'in harmony with', 206T
v souladu s + INST 'in harmony with', 166T
v souvislosti s 'in connection with', 206T
v souvislosti s + INST 'in connection with', 166T
v srdci 'in one's heart', 158T
v Tatrách 'in the Tatra mountains', 153-55T
v tom to vězí 'that's just the point', 166
v továrně 'at/in the factory', 153-55T
v tvář 'to face', 98T
v ulici 'on X Street', 158T
v ústavu 'in the institute', 153-55T
v ústřety 'to meet', 98T
v zastoupení 'on behalf of', 47T
v zemi 'in a country; in the ground', 158T
v zimě 'in the winter', 153-55T
ve spojení s 'in connection with', 206T
ve škole 'in the school', 153-55T
ve formě 'in the form of', 47T
Ve který den? 'On what day?', 126
ve prospěch 'for the benefit of', 125
ve sféře 'in the sphere of', 47T
ve skladu 'in the warehouse', 153-55T
ve skutečnosti 'actually', 166T
ve směru k 'in the direction of', 104
ve smyslu 'in the sense of', 47T
ve srovnání s 'in comparison with', 206T
ve srovnání s + INST 'in comparison with', 166T
ve světě 'in the world', 158T
ve vztahu k 'in relation to', 104

- vadit* 'bother', 87T
válčit; válka s 'make war with', 204-5T
vařit na plyn; na másle 'cook with gas; fry in butter', 159T
vaříme na přání 'we cook to order', 139
Vážené dámy a pánové! 'Ladies and gentlemen!', 148
vážít něco na kila 'weigh something in kilos', 137
vážít si 'have respect for', 40T
včas 'on time', 126
včetně 'including', 47T
vděčit; vděčný 'be indebted to; grateful', 100T
vděčný 'thankful' + DAT, 80
vědět o 'know about', 172T
vědět jak na to 'know how to do (something)', 124
vedle 'next to; in addition to, aside from', 55T, 56
vejce na měkko 'soft-boiled eggs', 121
vejít ve známost 'enter into an acquaintance', 124
velkou oklikou 'by means of a big detour', 191
věnovat 'give as a gift', 64-5T
věnovat se 'dedicate self', 74T
věřit 'believe' + DAT, 3, 61
věřit v + ACC 'believe in', 125
Veselé Vánoce! 'Merry Christmas!', 117
většinou 'for the most part, primarily', 191T
vévodit 'rule over', 3, 107T
více/víc 'more' + GEN, 48
vidět 'see' + NOM or + ACC, 17, 116
vidět (až) na dno 'see (all the way) to the bottom', 121
vidět na vlastní oči 'see with one's own eyes', 138
vinou 'due to' + GEN, 47T, 192T
vítězství nad 'victory over' + INST, 215
vládnout 'govern; use masterfully', 107T, 194T
vládnout někomu 'govern someone' with DAT, 194
vlivem 'due to' + GEN, 192T
vně 'outside of', 55T
v-nutit 'force upon', 64-5T
vnutit/vnucovat se 'force self on', 74T
volat po 'demand', 174T
vonět 'smell (nice)', 187
vrátit/vracet 'return', 64-5T
vrhat kouli 'put the shot (track & field)', 188T
vrtět ocasem 'wag one's tail', 188T
vstát/vstávat 'stand up', 84
vstoupit v platnost 'go into effect', 124
vstříc 'meeting', 98T
v-sugerovat 'suggest', 64-5T
Všechno nejlepší! 'All the best!', 117
všimnout/všimát si 'notice', 40T
vůči 'in the face of, against, to, toward', 98
vybrat/vybírat (also jako) 'choose (as)', 64-5T, 203T
vybrat/vybírat si 'choose for oneself', 67T
vyčinit (CCz) 'tell off', 71T
vy-čistit si zuby 'brush one's teeth', 90T
vyčkat /vyčkávat 'wait for', 40T
vydat/vydávat 'surrender', 64-5T
vyfouknout (CCz) 'snatch away', 76T
vyhlásit/vyhlašovat 'declare', 203T
vyhnout/vyhýbat se 'avoid; steer clear of', 78T
vyhovět/vyhovovat 'satisfy', 79T
vyhrožovat 'threaten', 71T, 87T
vyhubovat (CCz) 'bawl out', 71T
vycházet s 'get along with', 204-5T
vychloubat se 'boast of', 195T
vyjádřit/vyjadřovat se o 'express one's views about', 172T
vy-kašlat se na někoho/něco 'not give a damn about someone/something', 124
vykat 'say vy to', 71T
vyločit/vylučovat z 'exclude, remove from', 29T
vyložit/vykládat 'interpret, explain', 64-5T
vymáhat po 'demand from', 174T
vymanit/vymaňovat se 'free oneself from', 29T, 78T
vymknout/vymykat se 'wrench loose', 78T
vynadat 'insult', 71T
vynahradiť/vynahrazovat 'give compensation for', 64-5T
vynikat nad 'excel over' + INST, 215
vynutit co na kom 'force a thing out of a person', 159T
vynutit/vynucovat si 'require, get by force', 68T
vyobcovat z 'ostracize from', 29T
vypadat (dobře/špatně) s 'look (good/bad) with', 208
vy-pit(ý) 'drunk up', 196
vyprávět/vypravovat 'tell (a story about)', 71T, 172T
vyrovnat/vyrovnávat se 'match, be able to compete', 97T
vyrovnat/vyrovnávat se s 'settle accounts with', 204-5T
vyrvat/rvát 'wrest from', 76T
vyřadit/vyřadovat/vyřazovat z 'discard, remove from service', 29T
vyslovit se o 'give one's opinion of', 172T
vysmát/vysmívat se 'ridicule, mock', 72T
vystavit/vystavovat 'issue (a document)', 64-5T
vystříhat/vystříhávat se 'avoid', 34T
vy-světít (also na + ACC) 'ordain', 203T
vysvětlit/vysvětlovat 'explain', 64-5T
vysvětlit/vysvětlovat si 'explain to oneself; understand', 67T
vytknout/vytýkat 'reproach', 71T

vytýkat si 'reproach each other'
 vy-trhat; vytrhnout 'yank away', 76T
 vy-učit se (also jako) 'study to become', 201T
 využit/využívat; užít si 'use, enjoy', 41T
 vy-varovat/vyvarovávat se 'escape from, avoid', 34T
 vyvlastnit/vyvlastňovat 'expropriate', 76T
 vyvrtnout si prst 'dislocate one's finger', 90T
 vyznat se v 'know (a lot) about', 164T
 vy-zpovídat se 'confess', 71T
 vyžádat/vyžadovat si 'require, demand, take, exact', 68T
 vzácný 'precious' + DAT, 80
 vzdálit/vzdalovat se 'become estranged from', 78T
 vzdát/vzdávat se 'give up, surrender to', 34T, 100T
 vzdor 'in spite of', 98T
 vzdorovat 'defy', 97T
 vzepřít/vzpírat se 'oppose', 97T
 vzhledem k 'in relation to; due to; in view of' + DAT, 104, 192T
 vzít/brát 'take', 76
 vzít na vědomí 'take into consideration', 124
 vzít něco s sebou 'take something with oneself', 207
 vzít si něco na starost 'take responsibility for something', 124
 vzít si za muže/ženu 'take to be one's husband/wife', 132
 vzít za 'take by the', 131
 vzít/brát 'take' + DAT for losing possession, 68
 vzít/brát si 'take; marry', 68
 vzít/brát v úvahu 'take into consideration', 125
 vzpomenout/vzpomínat si na 'remember', 120T

Z

z 'from' + GEN, 24-9, 118
 relation to do 'to' + GEN, 36
 relation to s 'off of, down from' + GEN, 29
 metaphorical uses, 25-27
 raw materials, 25
 with být 'be', 28
 with stát se 'become', 28
 z dětství 'from/since childhood'
 z hlediska 'from the point of view of', 47T
 z mládí 'from/since one's youth'
 ze stanoviska 'from the point of view of', 47T
 ze všech sil 'with all one's might', 27
 za 'beyond, behind'
 + ACC, 130-1
 X-NOM za Y-ACC nemoci 'X isn't responsible for Y/can't help doing Y', 132
 za 'in; during', 112T

za 'on behalf of, for' + ACC, 132
 za 'per' + ACC, 140-1
 za 'to a place behind; (catching) on, by; for', 112T
 za 'to a place behind; (catching) on, by; for', 113T
 + INST, 181, 212-14
 za školou 'playing hookey', 213
 za Prahou 'outside of Prague', 212
 za rohem 'around the corner', 212
 za stolem 'at the table'
 za volantem 'behind the wheel', 213
 + GEN 'during the time of', 54
 za komunistů 'during the communist era', 54
 za totality 'during the totalitarian era', 54
 za války 'during the war', 54
 za-bránit 'impede, hamper', 87T
 za-bránit se 'resist', 97T
 zabafat si 'have some puffs', 83T
 zabavit/zabavovat 'seize', 76T
 zaběhat si 'have a run', 83T
 zabývat se (also s) 'be interested in', 195T, 206T
 začít/začínat s něčím 'start with something', 207
 začat(ý) 'begun', 196
 začátkem 'at the beginning of' + GEN, 47T, 192T
 za-holdovat 'pay homage to', 100T
 zahrát/zahrávat si 'do some playing', 83T
 zahubovat si 'do some grumbling', 83T
 zacházet s 'treat; use masterfully', 208
 za-chtít se 'feel like', 94
 za-chutnat 'taste good', 79T
 za-imponovat 'impress', 107T
 zaježdít si 'go for a ride', 83T
 zajímat se o; zájem o, 'be interested in; interest in', 128T
 zakázat/zakazovat 'forbid', 87T
 zakopnout/zakopávat o 'trip over', 127T
 zakouřit si 'have a smoke', 83T
 zalenošit si 'be lazy for a while', 83T
 zalétat si 'go for a fly', 83T
 zalhat/lhát 'lie', 71T
 za-líbit se 'appeal to', 79T
 záliba v 'fondness for', 164T
 za-litovat 'regret, be sorry about', 34T
 založit/zakládat (se) na 'base (be based) on', 159T
 zalyžovat si/zalyžovat si 'enjoy some skiing', 83T
 zamilovat se do 'fall in love with' + GEN, 39
 zamlouvat se 'appeal to', 79T
 zaměnit/zaměňovat (co) (also za + ACC) 'replace (something) with', 194T
 zaměstnávat se; zaměstnaný 'be occupied, busy with', 194T
 zamyslet se nad 'meditate on' + INST, 215

- za-nechat/zanechávat* 'relinquish, leave', 34T
zanést/zanášet se 'be concerned, obsessed with; get filled with', 194T
za-odporovat 'oppose', 97T
za-oponovat 'oppose', 97T
zápasit; zápas s 'wrestle; competition with', 204-5T
zaplakat si 'have a good cry', 83T
za-platit 'pay', 3, 73T
zaplavat si 'go for a swim', 83T
zapojit se do 'get involved in something' + GEN, 39
zapomenout/zapomínat na 'forget', 120T
zaprodat/zaprodávat se 'be traitor, sell self', 74T
zarybařit si 'enjoy some fishing', 83T
zařídít/zařizovat 'arrange', 64-5T
zařídít/zařizovat si 'arrange for oneself', 67T
za-salutovat 'salute', 72T
zasloužit/zasluhovat si 'deserve', 68T
zásluhou 'as a result of' + GEN, 47T, 192T
za-smát se 'laugh at', 72T
zásobit/zásobovat (koho or se) 'supply (someone or oneself) with', 194T
zastat/zastávat se 'stand up for, advocate', 40T
zastesknout/stýskat si 'complain about', 85T
zasvětit/zasvěcovat 'dedicate, donate', 64-5T
zasvětit/zasvěcovat se 'dedicate oneself to', 74T
za-telefonovat; telefonát 'telephone', 72T
za-telegrafovat; telegram 'send telegram; telegram', 72T
zatím, 'in the meantime, for the time being, at present', 219T
zatímco, 'while', 219T
za-tleskat 'applaud', 72T
zaujatý 'absorbed in', 194T
za-útočit na 'attack', 120T
za-váhat s něčím 'hesitate with something', 207
zavdat/zavdávat 'say a toast to', 71T
zavděčit/zavděčovat se 'be obliging to', 100T
závidět 'envy', 3, 87T, 100T
závislost/zá-viset na 'dependence/depend on', 159T
za-volat 'call, telephone', 71T
za-žádat o; žádost o, 'desire, demand, request', 41T, 128T
za-žádat si 'demand', 68T
zbýt/zbývat po 'remain, be left over after', 74T, 178
zbavit/zbavovat (se) 'rid (self) of', 34T
zcizit/zcizovat 'appropriate', 76T
zdát se 'seem (to be)' + INST, 74T, 201T, 202
zdědit po 'inherit from', 178
zdráv/zdravý 'healthy', 19
zdrhnout/zdrh(ov)at (CCz) 'run off on', 78T
zdržet/zdržovat se 'abstain from', 34T
zemřít (also *jako*) 'die (as)', 201T
zemřít 'die on' + DAT, 78T
zemřít na infarkt/rakovinu 'die from a heart attack/cancer', 140
zeptat/ptát se 'ask, inquire about', 40T, 120T
zhlížet se v 'take a fancy to', 164T
z-hrozit se 'be horrified at', 34T
zhubnout po nemoci 'lose weight after an illness', 178
zima, 16
získat/získávat si 'get; win (a person) over', 68T
zjevit/zjevovat se (ve snu) 'appear to (in a dream)', 74T
zjevný 'conspicuous', 75T
zklámat se v 'be disappointed by', 164T
zlobit se na 'be angry with', 120T
zlomit si nohu 'break one's leg', 90T
Zlomil jí ruku 'He broke her arm', 89
zlořečit 'curse', 71T
z-mizet 'disappear on', 78T
zmocnit/zmocňovat se 'seize, take possession of', 40T
známý 'familiar', 75T
znechutit/znechucovat (se) 'make (be) disgusting', 87T
zneužít/zneužívat 'abuse', 41T
z-ošklivit (se) 'evoke disgust', 87T
zotavit/zotvovat se z 'recover from', 29T
zpod 'from beneath' + GEN, 29, 30
in metaphorical contexts, 30
zpoza 'from behind' + GEN, 29, 30
zpráva o 'news about', 172T
z-protivit se 'oppose', 97T
způsobit/způsobovat 'cause', 64-5T
zřící/zřikat se 'renounce', 34T
ztotožnit/ztotožňovat s; totožný s 'identify with; identical to', 204-5T
ztratit/ztrácet se 'get lost on', 78T
zúčastnit/zúčastňovat se 'participate in', 40T
zůstat/zůstávat (s) 'remain, stay (with)', 201T, 204-5T
zůstane to mezi námi 'let's keep this to ourselves', 219
zvítězit/vítězství v 'be victorious/victory in', 164T
z-vítězit nad 'conquer, be victorious over' + INST, 215
z-volit (also *za* + ACC) 'elect', 203T
zvyknout/zvykat si na 'get used to', 120T

Ž

- žalovat* 'complain', 71T
žalovat na 'complain about', 120T
žárlit na 'be envious of', 120T
žít si 'live it up', 82
žízeň po 'thirst for', 174T

